

**ASK
ØY**

KOMMUNE

FRIVILLIGHET PÅ ASKØY 2017-2021
Grunnlag for samspill mellom
kommune og frivillig sektor.

Vedtatt i K-sak 53/17 11.05.2017

Innhold

1. Innledning	4
Definisjoner:	5
Frivillig arbeid	5
Frivillighet	5
Frivillig organisasjon	5
Virtuell frivillighet	5
1.1 Bakgrunn og formål med planarbeidet	6
1.2 Prosess, organisering og medvirkning	6
2. Føringer for planarbeidet	7
2.1 Statlige føringer	7
Frivillighetsmeldingen	7
Frivilligerklæringen	7
Folkehelsemeldingen	7
Plan- og bygningsloven	7
2.2 Regionale føringer	8
Regional planstrategi	8
Regional plan for folkehelse	8
2.3 Kommunale føringer	9
Kommuneplanens samfunnsdel	9
Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv	9
Kommunedelplan helse og levekår	9
3. Hva er frivillighet	10
4. utfordringer og muligheter	11
Hovedfunn fra kartlegging av frivillig sektor	11
Hovedfunn fra intern kartlegging	11
5. Samarbeid mellom kommune og frivillig sektor	12
6. Samarbeid mellom næringsliv og frivillig sektor	12
7. Mål og satsingsområder	13
7.1 Mål for samarbeid mellom frivilligheten på Askøy og Askøy kommune	13
7.2 Satsingsområde 1: Rammevilkår og ressurser	13
Målsetting	13
Strategi	13
Tiltak	14
7.3 Satsingsområde 2: Lokaler og tilgang til egnede lokaler	15
Målsetting	15

Strategi	15
Tiltak	16
7.4 Satsingsområde 3: Samarbeid og møteplasser	17
Målsetting.....	17
Strategi	17
Tiltak	18
8. Referanser og vedlegg.....	19

Kommunestyrets vedtak K-sak 53/17 11.05.2017

Vedtak:

Askøy kommunes handlingsplan for samarbeid med frivillig sektor

Frivillighet på Askøy 2017 – 2021 vedtas som fremlagt med følgende tillegg:

1. tiltak 3.4. Beskrivelse: Ha kontinuerlig fokus på forenkling
2. Planen evalueres etter 2 år
3. Tiltak rapporteres jevnlig.

1. Innledning

Askøy har i mange år hatt en befolkningsvekst, noe som både gir utfordringer og muligheter – ikke minst i forhold til det frivillige lags- og organisasjonsarbeidet. En bred, variert og stor frivillig sektor har alltid vært til stede på Askøy, og de mange og ulike frivillige organisasjoner har gjort sitt til at askøyværingen kan velge mellom mange idretts-, musikk- og friluftslivstilbud og aktiviteter i sitt nærmiljø. Det varierte tilbudet skaper et sterkt, et levende og en mangfoldig frivillig sektor på øyen vår. Dette vil vi ta vare på og Askøy kommune ønsker å være en tilrettelegger og støttespiller for en selvstendig og uavhengig frivillig sektor: frivilligheten er en ressurs og en bærebjelke i askøysamfunnet.

Med en handlingsplan, som grunnlag for et godt samarbeid mellom kommune og frivilligheten i kommunen, vil vi legge til rette for at alle som ønsker det skal kunne delta i frivillige aktiviteter og foreningsliv på Askøy. Dette er uavhengig om man vil engasjere seg som frivillig eller om man vil være deltaker i et tilbud i regi av lag og organisasjoner.

Kommuneplanens samfunnsdel (Askøy kommune, 2015-2030) understreker at Askøy kommune skal legge til rette for inkludering, medvirkning og samskaping. Frivillige lag og organisasjoner har vært med på å bygge opp det samfunnet vi har i dag, og de er med på å fortsatt utvikle det videre. Gjennom frivillighet og frivillig arbeid skapes det gode tilbud og gode miljø og frivillige lag og organisasjoner er med på å gi oss en livskraftig øy med inkluderende og varme lokalsamfunn.

En handlingsplan med fokus på samarbeid mellom kommune og frivillig sektor, skal bidra til å støtte opp under og styrke en allerede levende frivillig sektor og bidra til å skape levende lokalsamfunn med muligheter for alle i hele kommunen. Askøy kommunes visjon *«tett på utviklingen – tett på menneskene»* er styrende for samarbeidet mellom kommune og frivillig sektor, som handlingsplanen legger grunnlag for.

Definisjoner:

Frivillig arbeid

Med frivillig arbeid mener vi arbeid du utfører for andre enn familie og nære venner, uten at du får vanlig lønn for dette (Wollebæk og Sivesind: Fra folkebevegelse til filantropi, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo 2010).

Frivillighet

Ikke-obligatorisk arbeid, det vil si den tiden en person bruker på å utføre en eller flere aktiviteter – enten gjennom en organisasjon, eller direkte overfor andre utenfor egen husholdning – uten å ta betalt (Frivillighet Norge, fra ILO Manual of the Measurement of volunteer Work).

Frivillig organisasjon

En frivillig organisasjon er en sammenslutning av personer eller virksomheter som driver frivillig virke på ikke-fortjenestebasert og ikke-offentlig basis (Frivillighet Norge)

Virtuell frivillighet

Frivillig arbeid for et nettsamfunn eller diskusjonsgruppe, eksempelvis facebookgrupper, diskusjonsforum (Wollebæk og Sivesind: Fra folkebevegelse til filantropi, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo 2010).

1.1 Bakgrunn og formål med planarbeidet

Ett av målene med å lage en handlingsplan for samarbeid mellom Askøy kommune og frivillig sektor, er å strukturere og systematisere et samarbeid som blant annet bidrar til engasjement, deltaking og inkludering i askøysamfunnet.

I formannskapet 12. januar 2016 ble det politisk behandlet et intensjonsforslag (nr. 37) om å gjennomgå kommunens samarbeid opp mot frivilligheten. Dette arbeidet skal gjøres sammen med frivillig sektor og det skal utarbeides en overordnet frivillighetsplan som gir føringer for samarbeidet.

1.2 Prosess, organisering og medvirkning

Arbeidet med å utarbeide en plan for samarbeidet mellom Askøy kommune og frivillige lag og organisasjoner på Askøy, startet i januar 2016. Det ble satt ned en arbeidsgruppe i Askøy kommune for å arbeide og gruppen bestod av følgende: Gunnar Brynjulfsen (kultursjef), Nikolai Bratteli (konsulent) og Jens Harald Garden (folkehelsekoordinator).

Kommunen gjennomførte sammen med Frivillighet Norge i februar/mars 2016 en ekstern kartlegging av frivillige lag og foreninger. I tillegg ble det gjennomført en intern kartlegging som ble sendt til kommunens fagavdelinger.

Funnene i kartleggingen ble samlet i to rapporter som ble lagt frem for utvalg for oppvekst (UFO) og utvalg for levekår (UFL). UFO vedtok i juni 2016 at arbeidet med å utvikle en frivillighetspolitikk skulle føre til utarbeidelsen av helhetlig og tversektoriell handlingsplan for samarbeid mellom frivilligheten og Askøy kommune.

En kartlegging av frivilligheten på Askøy, fordrer at frivillig sektor bidrar og gis mulighet til å delta i arbeidet. Det var derfor naturlig for arbeidsgruppen å invitere et utvalg frivillige lag og foreninger til å gi innspill på spørsmålene og spørsmålsformuleringen i den eksterne undersøkelsen. Av praktiske grunner inviterte vi til møte med representanter fra Askøy sang og musikk-samskipnad, Askøy idrettsråd, frivillighetssentralen, Naturvernforbundet, Frivillighetskoordinator pleie og omsorg (Askøy kommune) og Askøy turlag og sammen, med grunnlag i Frivillighet Norges spørreskjema, diskuterte vi oss frem til et relevant spørsmålsbatteri til frivillige lag og organisasjoner.

Når den eksterne kartleggingen var gjennomført, inviterte vi de samme paraplyorganisasjonene til en gjennomgang av undersøkelsen med diskusjon rundt de funn og utfordringer som Frivillighet Norge hadde identifisert.

August 2016 ble det arrangert dialogmøte med frivilligheten, der alle lag og foreninger på Askøy ble invitert. Det kom 55 representanter fra frivilligheten og de fikk funn fra kartleggingen presentert. I tillegg ble det arrangert, i regi av Frivillighet Norge, en dialogkafé der de oppmøtte fikk diskutert funn fra undersøkelsen. Det er laget en rapport som oppsummerer de viktigste innspillene fra dette møtet.

I tillegg til medvirkning fra frivillige lag og organisasjoner, har arbeidsgruppen hatt møter med ansatte i areal og samfunnsavdelingen, styringsgruppen for kommunen sitt fattigdomsprosjekt og kommunalsjefer for oppvekst og levekår. Medarbeidere i fagavdeling kultur og idrett har fungert som referansegruppe i arbeidet.

2. Føringer for planarbeidet

2.1 Statlige føringer

Frivillighetsmeldingen

St.meld.nr.39 (2006-2007), Frivillighet for alle, beskriver statens frivillighetspolitikk. Fokus i stortingsmeldingen er ønsket om å sikre en helhetlig frivillighetspolitikk gjennom å sikre frivillighetens uavhengighet og mangfold, å legge til rette for at alle kan delta i frivillig arbeid, å sørge for bedre vilkår for frivillig virke lokalt, å øke kunnskapen og oppmerksomheten om frivillighetens rolle og betydning for samfunnet og å samordne og utvikle statlig frivillighetspolitikk. Et mål i frivillighetsmeldingen er også å tydeliggjøre frivillig sektor som en selvstendig sektor i samfunnslivet.

Frivilligerklæringen

I 2015 la regjeringen frem den aller første «Frivilligerklæringen». Formålet med erklæringen er å bidra til at man fra statlig hold fører en helhetlig frivilligpolitikk som gir forutsigbare vilkår for frivillig sektor på ulike nivå. «Frivilligerklæringen» er regjeringens erklæring for samspill og samarbeid med frivillig sektor og samarbeidet skal (blant annet) preges av forutsigbarhet, åpenhet, tillit og tilgjengelighet. Medvirkning fra frivillige sektor i politiske prosesser vektlegges i erklæringen, blant annet for å sikre bedre kvalitet på beslutninger og bidra til gjensidig læring og demokratiutvikling (Frivillighetserklæringen, kulturdepartementet 2015).

Folkehelsemeldingen

I mars 2015 la regjeringen frem en ny folkehelsemelding. I meldingen presenterer regjeringen strategier for å styrke det nasjonale og lokale folkehelsearbeidet. Den nye folkehelsemeldingen viderefører de mål som ble satt i forrige melding, i tillegg til at ny politikk på folkehelseområdet presenteres. Den «nye» politikken er at psykisk helse skal få en større plass i folkehelsearbeidet, arbeidet med å fremme en helsevennlig livsstil skal få en mer positiv vinkling og det skal utvikles en ny og moderne eldrepolitikk. I tillegg vektlegges *samarbeid* i meldingen. I meldingen står det at det meste av det som påvirker helsen i befolkningen, skjer utenfor helsesektoren. Derfor er det nødvendig med et bredt samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører. Særlig er samarbeidet mellom frivillige organisasjoner og myndighetene avgjørende for å videreutvikle folkehelsearbeidet.

Plan- og bygningsloven

Regjeringens frivillighetserklæring bygger på det plan- og bygningsloven sier om medvirkning. I plan- og bygningsloven står det at «(...) *kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte*» (Lov om planlegging og byggesaksbehandling, Lov-2008-06-27-71).

2.2 Regionale føringer

Regional planstrategi

Ett av hovedmålene til Hordaland fylkeskommune er at Hordaland skal ha et inkluderende samfunn. I dette ligger det (blant annet) at det skal tilrettelegges slik at alle innbyggere kan oppleve høy livskvalitet, med deltaking i arbeids- og samfunnsliv: *«I tillegg til hovudføresetnader om arbeid og utdanning, vil fritidsaktivitet i nærmiljøet vere ei god og kompletterande kontaktskapande muligheit. Frivillige organisasjonar kan spela ei viktig rolle for grupper som ikkje deltek på andre arenaer. Offentleg støtte til frivillig arbeid for å inkludera lite aktive grupper gjennom lågterskeltilbod i nærmiljøet bør prioriterast»* (Regional planstrategi 2016-2020, Hordaland fylkeskommune).

Regional plan for folkehelse

Regional plan for folkehelse gir føringer for det regionale folkehelsearbeidet. Det overordnede målet for folkehelsearbeid i Hordaland er å bidra til langsiktighet og systematikk i det forebyggende og helsefremmende arbeidet, som utjevner sosiale forskjeller i helse og som gir flere gode leveår til alle i fylket. I dette arbeidet er frivilligheten sentral: *«Frivillig sektor, nærmiljø og lokalsamfunn er avgjerande når ein skal leggje til rette for deltaking og medverknad. For å få dette til, er det viktig å setje i verk tiltak og prosessar som gjer at enkeltpersonar, grupper, organisasjonar og lokalsamfunn kan engasjere seg»* (Regional plan for folkehelse 2011-2025, Hordaland fylkeskommune).

2.3 Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel

Askøy kommune vedtok 18. juni 2015 «Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030». Denne planen inneholder retningsvalg og mål for kommunens utvikling, både for Askøysamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelens viktigste oppgave er å peke ut kommunens satsingsområder i planperioden og følgende satsingsområder, med hovedmål, delmål og strategier, blir beskrevet:

- den helsefremmende øyen (folkehelse)
- den levende øyen (lokalsamfunnsutvikling)
- den grønne øyen (natur, friluftsliv, grønnstruktur)
- den unge øyen (barn og unge)
- den skapende øyen (næring og næringsutvikling)

Satsingsområdet «Den helsefremmende øyen» forankrer Askøy kommunes satsing på forebygging og helsefremming. De prinsipp og føringer som beskrives i dette satsingsområdet, er førende for de øvrige satsingsområdene i samfunnsdelen. Bakgrunnen for dette er erkjennelsen av at det er der mennesker lever, virker og bor vi kan påvirke og fremme helse og trivsel.

I arbeidet med folkehelsen på Askøy, er målet å jobbe systematisk for at innbyggerne i kommunen skal kunne oppleve god helse – hele livet. Sentralt i dette arbeidet er den enkeltes mulighet til å kunne delta og bidra i askøysamfunnet. Her spiller frivillige organisasjoner en viktig rolle og samarbeid mellom kommune og frivillig sektor anses som en suksessfaktor i det lokale folkehelsearbeidet.

Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv

Askøy har mange frivillige lag og organisasjoner som til daglig gjør et veldig godt folkehelsearbeid. Noen frivillige organisasjoner har forebygging som hovedformål, for andre er helsefremming og forebygging viktige sideeffekter av arbeidet som gjøres. Kulturavdelingen i Askøy kommune har et godt samarbeid med frivillig sektor og har som mål å videreutvikle og styrke dette arbeidet, spesielt med tanke på den rollen frivillig kultur- og idrettsarbeid har på forebygging av helseproblemer.

Målet med Askøy kommune sitt kulturarbeid, er å legge til rette for et mangfoldig og rikt tilbud av kultur- og fritidsaktiviteter. Kultur og idrett har en egenverdi der ikke bare den enkeltes opplevelse og utvikling er sentral, men også mestring og glede med å være sammen med andre er viktig. Kultur og idrett har også en merverdi knyttet til blant annet bolyst, trygghet, tilhørighet og trivsel. Kultur og idrett er derfor en viktig bidragsyter til å skape lokalsamfunn som er gode å leve i.

Kommunedelplan helse og levekår

Det helsefremmende og forebyggende arbeidet har som mål å gjøre folk i stand til å ta ansvar for egen helse og trivsel gjennom å kunne ta riktige og gode helsevalg i hverdagen. Dette gjelder i alle faser i livet. Samtidig som hver og en av oss er ansvarlig for egen helse, påvirkes vi av alt som skjer rundt oss. Det er derfor nødvendig å skape strukturer som sikrer en trygg og god barndom, god oppvekst og utdanning, gode bo- og nærmiljø, et inkluderende arbeidsliv og en trygg, aktiv og sunn alderdom.

Kommunedelplan helse og levekår har følgende satsingsområde «like muligheter» som hovedtema, med følgende undertema:

- meningsfull hverdag
- trygge boforhold

- bærekraftige tjenester
- mestring/styrke egen helse og trivsel.

3. Hva er frivillighet

Frivillighet er et komplekst, stort og viktig felt som utvikler seg og endrer seg i samspill med den generelle utvikling i samfunnet. Å være frivillig er en som gjør noe aktivt til gagn for andre utenfor ens egen familie og vennekrets, uten egen økonomisk fortjeneste. Det frivillige arbeid foregår som oftest i en organisert sammenheng som medlem av et lag eller en organisasjon.

Felles for alle frivillige er at det gjøres en stor innsats for et bedre lokalsamfunn. Uten denne innsatsen ville vi hatt et kaldere samfunn og det offentlige hadde møtt utfordringer vi i dag blir spart for. Frivilligheten kommer ofte inn der den offentlige innsatsen slutter, som et viktig og nyttig supplement.

4. utfordringer og muligheter

Hovedfunn fra kartlegging av frivillig sektor

På Askøy er det en bred frivillig sektor med stort engasjement, både for kommunene som helhet og for de mange og ulike lokalmiljø. Hovedutfordringen for lag og foreninger på Askøy er knappe ressurser i form av antall medlemmer, tid, kapasitet, økonomi og lokaler. De fleste lag og organisasjoner er fornøyd med samarbeid med kommune og lokalt næringsliv.

Våren 2016 gjennomførte Askøy kommune, sammen med Frivillighet Norge, en kartlegging av frivillig sektor i kommunen. Det ble sendt ut spørreskjema til alle frivillige lag og organisasjoner, registrert i kommunens egen lagsdatabase, Frivillighet Norge sitt medlemsregister og Frivillighetsregisteret i Brønnøysundregisteret.

Av 362 organisasjoner som fikk tilsendt spørreskjema, var det 146 som besvarte. Det gir en svarprosent på 40. De to største gruppene som besvarte spørreskjema, var kulturorganisasjoner (35 %) og idrettsorganisasjoner (20%). Gjennomsnittlig medlemstall for lag og organisasjoner på Askøy er 140.

Når det gjelder aktivitetsfrekvens, oppgir 84 % av lagene at de har månedlig aktivitet eller oftere. Henholdsvis 53 % og 12 % oppgir å ha aktivitet ukentlig eller daglig.

Kjønnfordelingen er noenlunde lik når det gjelder medlem i lag og organisasjoner. Det er en liten overvekt av kvinner i tillitsmannsapparatet; 57 % av tillitsvalgte er kvinner.

83 % av organisasjonene er åpne for alle som vil delta.

49 % av organisasjonene mener at det er litt vanskelig til veldig vanskelig å rekrutterer nye medlem. Det samme gjelder for rekruttering til styre- og tillitsverv. 7 % av organisasjonen oppgir at de har ansatte for å drifte organisasjonen.

Hovedinntektskildene til organisasjonene er lotterier, billettsalg til arrangement og salg av mat. Medlemskontingent og kommunale midler oppgir å være de to største inntektskildene til organisasjonene. Den største utgiftsposten er utstyr og honorar til instruktører/trenere.

Leie og bruk av lokaler er en utgift for lag og organisasjoner. 26 % oppgir at de eier egne lokaler og 39 % melder tilbake at de leier lokaler til sitt lag eller sin organisasjon.

Når det gjelder samarbeid, oppgir 61 % at de samarbeider med andre lag og organisasjoner. 60 % oppgir at de samarbeider med Askøy kommune – de fleste samarbeider med fagavdeling kultur og idrett. 62 % oppgir at dette samarbeidet er vellykket.

Hovedfunn fra intern kartlegging

Den interne kartleggingen ble gjennomført i form av et spørreskjema som ble sendt ut til ledelsen og fagansvarlige i kommunens fagavdelinger. Formålet med undersøkelsen var å få kunnskap om a) samarbeid som finnes mellom kommunen og frivillige organisasjoner og enkeltpersoner og b) fremtidig ønske/behov for samarbeid med frivillige organisasjoner og enkeltpersoner.

I undersøkelsen kom det frem at 10 av 11 fagavdelinger samarbeider med frivilligheten. Den fagavdelingen som har mest samarbeid med frivilligheten er kultur og idrett. Totalt samarbeides det

med 110 ulike navngitte organisasjoner og flest respondenter samarbeider med humanitære organisasjoner. 14 respondenter i fem fagavdelinger samarbeider med frivillige enkeltpersoner.

Syv av elleve fagavdelinger har lokaler de stiller til rådighet for frivilligheten; 10 respondenter har lokaler de stiller gratis for frivilligheten, to respondenter har kun lokaler de tar betalt for å leie ut og seks respondenter både leier ut gratis og tar betalt for leie.

20 av 25 respondenter i åtte fagavdelinger ønsker mer samarbeid med frivillige.

Fagavdelingene ønsker mer samarbeid om arrangementer, praktiske periodiske dugnader og bistand utover kjernetilbudet. Helt konkret ønskes det samarbeid om integrering, omsorgsarbeid og kulturelle arrangementer i tillegg til hjelp i pedagogisk arbeid (barnehage/skole).

Fagavdelingene melder tilbake at hvis de fortsatt skal samarbeide med frivillige er det behov for ekstra ressurser, motivasjon og tilrettelegging, økt kompetanse som grunnlag for samarbeid og aksept i kommunens ledelse (både administrativt og politisk).

Oppsummert er utfordringene i samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner knyttet til kompetanse (kunnskap om frivillighetens muligheter og begrensninger), ressurser og aksept.

5. Samarbeid mellom kommune og frivillig sektor

Fagavdelinger og sektorer i Askøy kommune uttrykker at det er ønske om mer og et bredere samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Samarbeidet kan styrkes gjennom flere og ulike tiltak. I våre kartlegginger (se tidligere) nevnes blant annet dialogplattformer som konferanser, seminar, samarbeidsavtaler og en fast kontaktperson for frivilligheten i kommuneorganisasjonen. En fellesnevner for disse innspillene er dialog.

Frivillighet Norge har utviklet «De ti frivillighetspolitiske bud», der det sjuende «budet» er å skape dialog med frivilligheten: «(...) Skap faste møteplasser der organisasjoner fra alle områder kan delta. Rådføre dere med frivilligheten og inviter organisasjonene som dialogpartnere».

Samarbeid mellom kommune og frivillig sektor kan gi et større, mer mangfoldig og kvalitet i det generelle velferdstilbudet. Da blir det viktig at kommunen – i samarbeidet – bidrar til en tilrettelegging for at de frivillige skal få jobbe med det som er viktigst og som de er flinkest til, nemlig å skape aktivitet for alle, i alle lokalsamfunn på Askøy.

6. Samarbeid mellom næringsliv og frivillig sektor

Det lokale næringslivet spiller en viktig rolle for frivillige lag og organisasjoner. I kommuneplanens samfunnsdel er hovedmålsettingen for «Den skapende øyen» at det frem mot 2030 etableres og utvikles et næringsliv som er attraktivt og som skaper varige verdier for askøysamfunnet: «*Et næringsliv som blomstrer er viktig for en kommune som ønsker å utvikle seg og vokse (...) en trygg og god jobb gjør at innbyggere trives og får mulighet til å sikre sin egen og familiens framtid*» (Kommuneplanens samfunnsdel, 2015-2030, Askøy kommune). Denne målsettingen nås, blant annet, gjennom samarbeid og dialog med frivillig sektor.

For frivillig sektor er næringslivet oftest en kilde til finansiell støtte. Denne støtten er, i noen tilfeller, helt nødvendig for å kunne «overleve» som frivillig organisasjon eller lag. Næringslivet på Askøy har over mange år vært positiv til det arbeidet som frivillige lag og organisasjoner gjør, noe som også er ønskelig i årene fremover.

Men det er kanskje tid for å «formalisere» samarbeidet og understreke at samarbeidet mellom næringsliv og frivillig sektor må bygge på et gjensidig «nytteforhold», både fra det frivillige inn mot næringslivet og fra næringslivet ut mot frivilligheten. Til nå har mye av samarbeidet vært preget av å bare gå en vei; fra næringsliv ut mot frivilligheten, knyttet til sponsormidler (økonomi).

7. Mål og satsingsområder

7.1 Mål for samarbeid mellom frivilligheten på Askøy og Askøy kommune

- Det skal være lett å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet
- Vi vil styrke samhandlingen mellom kommunal og frivillig sektor og legge til rette for økt samhandling frivillige aktører imellom
- Kommunale lokaler, bygg og anlegg skal være mer tilgjengelig for frivillig sektor
- Vi vil stimulere til en mangfoldig, bred og nyskapende frivillig sektor og økt rekruttering av frivillige
- Frivilligsentralen skal være en møteplass og samlende sted for frivillig sektor på Askøy

7.2 Satsingsområde 1:

Rammevilkår og ressurser

For at frivillige lag og organisasjoner skal kunne drive på med det de kan best, er det av betydning at Askøy kommune bidrar til å skape gode vilkår for frivillig aktivitet. Kommunens rolle blir å legge til rette for at frivillig sektor kan klare seg selv gjennom at det eksempelvis tilbys økonomiske tilskudd, informasjon, tilgang til gode lokaler, råd, veiledning og formidling av kontakter – både internt i kommuneorganisasjonen og utenfor.

I kartleggingen av frivillig sektor på Askøy, oppgir 61 prosent av lag og foreninger at de samarbeider med andre lag og foreninger. Mange av foreningene oppgir at de samarbeider mest med de lag og foreninger som har sammenfallende interesser. Noen ganger samarbeides det også på tvers av interesser og hovedformål, noe som gir ulike «effekter»: felles markedsføring, lån av utstyr eller lån av lokaler.

Samarbeid mellom lag og organisasjoner er av stor betydning for å skape gode rammevilkår og ressurser for de som engasjerer seg i frivillig arbeid. I tillegg til at Askøy kommune skal bidra til gode vilkår for frivillig aktivitet, er det også et mål at man bidrar til å skape en selvstendig og uavhengig frivillig sektor. Dette kan, blant annet, gjøres gjennom å styrke samarbeidet mellom lag og organisasjoner.

Målsetting

Askøy kommune skal motivere til og legge til rette for frivillig innsats og være en støttespiller for frivillig sektor.

Strategi

Gjennom å sikre gode rammevilkår og tilrettelegging av ressurser for frivillige lag og organisasjoner, skal Askøy kommune bidra til en mangfoldig, bred og nyskapende frivillig sektor.

Tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
1.1 Egen internettside/ facebookgruppe med informasjon om aktuelle kommunale, regionale og nasjonale tilskuddsordninger.	Arbeide for å knytte sidene opp mot Askøy kommunes etablerte nettsider/facebook. Kartlegge aktuelle tilskuddsordninger.	Askøy kommune; - kulturavdelingen - informasjonsavdelingen
1.2 Utarbeide enkle elektroniske søknads- og rapporteringsskjema knyttet til kommunale tilskuddsordninger.	Revidere eksisterende skjema og tilpasse de til ny teknologi/standard.	Askøy kommune; - kulturavdelingen - informasjonsavdelingen Representanter fra lag/org.
1.3 Øke den kommunale driftsstøtten til lag og organisasjoner.	Følge opp politisk vedtatt kommunedelplan kultur og idrett.	Askøy kommune; - kulturavdelingen
1.4 Øke kompetansen for frivillige lag og organisasjoner med tanke på organisasjonsarbeid.	Gjennomføre kurs og kompetansehevende tiltak	Askøy kommune; - kulturavdelingen - frivilligsentralen Paraplyorganisasjonene
1.5 Opprette et lokalt frivillighetsregister (nettbasert) der enkeltpersoner og lag/foreninger kan informere om aktivitet, tilby tjenester og melde inn behov for hjelp.	Arbeide for å få etablert en database med nødvendig informasjon i Frivilligsentralen.	Askøy kommune; - frivilligsentralen - it-avdelingen - informasjonsavdelingen
1.6 Utsendelse av månedlige nyhetsbrev med informasjon om hva som skjer på frivillighetsfeltet.	Sende ut via kommunens lagsdatabase, sosiale medier. Lag og organisasjoner må og melde inn aktuell informasjon.	Askøy kommune; - kulturavdelingen - informasjonsavdelingen Lag og organisasjoner

7.3 Satsingsområde 2:

Lokaler og tilgang til egnede lokaler

I mange tilfeller spiller kommunen en aktiv rolle i å gi frivillige lag og organisasjoner på Askøy et sted å være. Det betyr at kommunen stiller lokaler, bygg og anlegg til disposisjon, mens frivilligheten fyller stedene med aktivitet og innhold. I andre tilfeller er det frivilligheten selv som står som eier og drifter sine egne lokaler og anlegg.

I kartleggingen av frivillig sektor på Askøy, kom det frem at 2 prosent av foreningene eier sine egne lokaler, 39 prosent oppga at de betalte for å leie lokaler til sin virksomhet og 40 prosent av lag og foreninger låner lokalene gratis. Utfordringen med egnede lokaler, bygg og anlegg nevnes av mange. Noen lag og foreninger mangler lokaler og anlegg i det hele tatt, mens relativt mange sliter med å finne egnede lokaler til sin aktivitet. Dette gjelder spesielt for musikkforeningene. I tillegg til dette er det mange som gir tilbakemelding på tilgjengeligheten i eksisterende lokaler bygg og anlegg. Utfordringen er at de ikke er universelt utformet, noe som stenger brukergrupper ute. Idretten etterlyser mer og bedre kapasitet i treningshallene.

Flere av respondentene i kartleggingen oppgir at lokalene de bruker krever mye vedlikeholdsarbeid og at noen av lokalene er slitte. For å løse utfordringen med lokaler og tilgang til egnede lokaler, mener mange at løsningen ligger i bedre kommunale lokaler og/eller økt driftsstøtte til foreningene.

Et eksempel fra Oslo kommune er en forskrift som «styrer» utlån og utleie av skoler og andre lokaler til frivillige organisasjoner. Denne ordningen skal bidra til at frivillige organisasjoner sikres tilgang til kommunale lokaler gratis eller til selvkost, etter skoletid og på tidspunkter hvor kommunen ikke har behov for å disponere lokalene til egen virksomhet. Det bør være et mål for Askøy kommune å utarbeide en tilsvarende forskrift.

Målsetting

Tilby lag og organisasjoner egnede lokaler, arealer og fasiliteter for optimal drift og utøvelse av sin aktivitet.

Strategi

Gjennom oversikt over eksisterende og nye lokaler, skal Askøy kommune legge til rette for variert og god frivillig aktivitet i kommunalt eide bygg.

Tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
2.1 Stille egnede lokaler i offentlige bygg til gratis bruk for lag og organisasjoner.	Kartlegge behov gjennom søknadsrutiner og planlegging av bygg/arealer.	Askøy kommune; - eiendomsavdelingen - skoler - kulturavdelingen
2.2 Alle lokaler som stilles til disposisjon for frivilligheten skal være universelt utformet.	Sikre tilgang og bruk for alle i planlegging og rehabilitering av bygg og anlegg.	Askøy kommune; - planavdelingen - teknisk avdeling - kulturavdelingen - samfunnsmedisinsk avdeling - barn og unges representant i plansaker
2.3 Alle lokaler som leies/lånes ut skal tilby lagringsplass for det aktuelle utstyret.	Må kartlegge behov og tas med i planlegging av nybygging og rehabilitering av kommunale bygg. Brukermedvirkning.	Askøy kommune; - eiendomsavdelingen - teknisk avdeling - kulturavdelingen Lag og organisasjoner
2.4 Lokalhistorisk arkiv	Opprettelse av arkiv for lag og organisasjoners mulighet for lagring av historisk og arkivverdig materiale.	Askøy kommune; - kulturavdeling Lag og organisasjoner

7.4 Satsingsområde 3:

Samarbeid og møteplasser

Det er viktig å anerkjenne at frivilligheten gjennom sine aktiviteter skaper merverdier som engasjement, sosial kompetanse, nettverk, inkluderende arenaer, økt trivsel og lokal identitet. Med bakgrunn i dette skal vi dele informasjon, kunnskap og danne grunnlag for en aksept for samhandling mellom frivilligheten og fagavdelinger i Askøy kommune og mellom frivillige lag og organisasjoner på Askøy.

Grunnlaget for god helse og trivsel, ligger i muligheten til å delta i samfunnet. Alle innbyggere må stimuleres til å delta og bidra i samfunnet, på en slik måte som passer den enkelte av oss. Her spiller frivillige lag og organisasjoner en viktig rolle og samarbeidet mellom kommune, næringsliv og frivillig sektor er en suksessfaktor i å inkludere til deltakelse i våre mange lokalmiljø.

Målsetting

Det er et mål å bedre samarbeidet mellom Askøy kommune og frivillige lag og organisasjoner og aktivt bruke frivilligheten som en samfunnsaktør som bidrar med kunnskap.

Strategi

Kunnskapsdelingen skal gå begge veier, slik at både kommune og frivillighet får kunnskap og lærer om hverandre gjennom opprettelse av felles møteplasser.

Tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
3.1 Etablere faste årlige møteplasser mellom kommune og frivilligheten.	Gjennomføre kultur og idrettskonferanser i samarbeid med paraplyorganisasjoner. Møteplassen fungerer som frivillighetsforum på Askøy.	Askøy kommune; - kulturavdelingen Paraplyorganisasjoner
3.2 Etablere frivilligsentralen som koordinerende enhet i samarbeidet mellom kommune og frivillighet.	Revidere/gjennomgåelse av vedtekter og organisasjonsmodell. Politisk forankring for oppstart av arbeidet.	Askøy kommune; - kulturavdelingen - styret i frivilligsentralen - pleie- og omsorgsavdelingen Paraplyorganisasjoner. Humanitære organisasjoner.
3.3 Finne metoder for å gjøre fagavdelinger oppdatert på kompetansen til og muligheter for samarbeid med frivillig sektor.	Kartlegge kompetanse og behov hos kommune og frivillighet.	Askøy kommune; - alle fagavdelinger og tjenestoområder Lag og organisasjoner.
3.4 Gi lag og foreninger "én dør inn" til kommunen for bistand og hjelp i organisasjonsarbeidet.	Utrede ulike løsninger som kan være til hjelp for lag/organisasjoner og ha kontinuerlig fokus på forenkling.	Askøy kommune; - kulturavdelingen - informasjonsavdelingen - kundetorg - frivilligsentralen
3.5 Bruke lokale lag og foreningers kompetanse i større grad i arrangement og tilstelninger (konferanser, åpninger mm) i regi av Askøy kommune.	Innhente og kartlegge tilbud. Gjøre kjent mulighetene og ressursene som finnes.	Askøy kommune; - kulturavdelingen Lag og organisasjoner Utøvende kunstnere
3.6 Legge til rette for møteplasser for samme type foreninger; møteplasser for foreninger som kan defineres innenfor samme felt/aktivitetsområde.	Gjøre kjent hvilke kategorier lag som finnes. Lagene må «finne» hverandre og organisere møteplasser i samarbeid med kulturavdelingen	Lag og organisasjoner

Alle tiltak i planen som har økonomiske konsekvenser, krever politisk saksbehandling.

8. Referanser og vedlegg

Avtale mellom frivillighet Norge og Askøy kommune i arbeidet med en helhetlig frivillighetspolitikk

De 10 bud

Avtale mellom Frivillighet Norge og Askøy kommune i arbeidet med en helhetlig frivillighetspolitikk

Innhold i samarbeidet

1. Frivillighet Norge vil bistå kommunen sitt arbeid med å utvikle en helhetlig frivillighetspolitikk.
2. Bistanden fra Frivillighet Norge består av tiltak som skal styrke kompetansen i kommunen om frivillig sektor og inspirere kommunen og den lokale frivilligheten til å utvikle en frivillighetspolitikk for fremtiden. Den konkrete gjennomføringen avtales nærmere i dialog mellom Frivillighet Norge og kommunen. Opplegget består av 2 deler, som begge skal gjennomføres:
 - **Møte med kommunens ledelse**
I møte med ledelsen i kommunen fokuserer vi på den merverdien frivilligheten skaper og hvordan man kan bidra til å legge til rette for at frivillige organisasjoner kan være samarbeidspartnere for kommunen. Dette kan presenteres for politisk eller administrativ ledelse. Det legges opp til et slikt møte i løpet av 2016 eller i første halvår 2017
 - **Møte med frivillige organisasjoner i kommunen**
I møte med frivillige organisasjoner i kommunen fokuserer vi på frivillighetens rolle for utviklingen av lokalsamfunnet og verdien av samarbeid mellom organisasjoner og med kommunen. Foreningene kommer med innspill til kommunens arbeid med frivillighetspolitikken
3. Kommunen har ansvaret for alle praktiske sider ved møtene. Møtene skal inngå som en del av arbeidet med å utarbeide, videreutvikle, konkretisere eller gjennomføre tiltak knyttet til en frivillighetspolitikk.
4. Frivillighet Norge vil oppfordre foreningene til å danne en bredt sammensatt innspill/referansegruppe som kan bistå kommunen i frivillighetspolitiske spørsmål. Kommunen er ansvarlig for framdriften i arbeidet med frivillighetspolitikken og for å inkludere frivillige lag og foreninger i kommunen i prosessen.
5. Frivillighet Norge dekker egne kostnader for bistand knyttet til det som er beskrevet i denne avtalen.

Mål og bakgrunn for samarbeidet

Målet er å fremme utviklingen av en helhetlig frivillighetspolitikk. En aktiv og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et inkluderende, helsebyggende og levende lokalsamfunn.

En helhetlig frivillighetspolitikk retter seg mot all frivillig virksomhet i kommunen, på alle områder. Den omfatter rammebetingelser og kunnskap om frivilligheten, prinsipper for samhandling mellom kommunen og frivilligheten og tiltak for å forenkle samhandlingen.

Interessen og behovet for samarbeid mellom frivillighet og kommune har økt betraktelig i løpet av de siste åtene. Innenfor områder som kultur, omsorg, folkehelse og integrering kan lokalsamfunnet høste store gevinster gjennom å tenke nytt omkring samhandling og samarbeid med frivillige organisasjoner. Frivillighet Norge og KS har inngått en avtale om *Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor*. Partene anbefaler organisasjoner på lokalt nivå, og de enkelte kommuner og fylkeskommuner, å etablere tilsvarende samarbeidsplattformer.

Frivillighet Norges arbeid og verdigrunnlag er forankret i Frivillighetspolitisk plattform og visjonen *mer rom for frivillighet*.

Helsedirektoratet og Inkluderings- og mangfolddirektoratet støtter Frivillighet Norges arbeid med å utvikle materiell og å fremme en helhetlig frivillighetspolitikk i kommunene.

Dato: 25.08.16.

Terje Mathiassen
Ordfører

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær i Frivillighet Norge

De 10 frivillighetspolitiske bud (Frivillighet Norge)

1. Kjenn frivilligheten i kommunen din

Innhent kunnskap om de frivillige organisasjonene. Hva driver de med? Hvilke mål, ressurser og utfordringer har de? Vil de samarbeide mer med kommunen, næringsliv, eller organisasjoner?

2. Vedta en tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk

Inviter hele bredden av frivilligheten til dialog. Tenk frivillighet i all kommunal planlegging. Frivillighetspolitikken bør revurderes ved nytt kommunestyre.

3. Anerkjenn frivillighetens egenverdi

Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.

4. Forenkling gir mer frivillighet

Tiden som brukes på byråkrati er tid som kan brukes på mer frivillighet. Gjennomfør tiltak som forenkler søknadsskriving, rapportering og kontakt med kommunen.

5. Tilrettelegg for frivillighetens egenutvikling

Vis organisasjonene tillit og legg til rette for at de kan nå sine egne mål. Da når kommunen samtidig mange av sine mål.

6. Skap dialog med frivillighet

Skap faste møteplasser for organisasjonene. Rådfør dere med frivilligheten. Gi kommunalt ansatte opplæring i frivillighetsmangfoldet, slik at de kan invitere flere folk til å bli med. Husk at frivillige ofte jobber, så møter må være etter arbeidstid!

7. Anerkjenn og støtt opp om frivillighetens merverdi

Frivilligheten er "samfunnets vaktbikkje" og skaper bl.a. lokalsamfunnsutvikling, kunnskap, sosiale møteplasser, tilhørighet, demokratiopplæring og er helsefremmende.

8. Gi frie midler

Frie midler er en forutsetning for at frivilligheten kan vokse på egne premisser.

9. Ikke konkurrer med frivilligheten

Tilrettelegg for bedre rekruttering av frivillige til organisasjonene. Ikke "stjel" de frivillige fra organisasjonene for å utføre kommunale tiltak.

10. Skap forutsigbarhet for frivilligheten

Forutsigbare rammer skaper bærekraftig drift og utvikling i frivilligheten. Et eksempel er å legge til rette for lokaler som frivilligheten kan bruke.

Kilde: www.frivillighetnorge.no